

David Desola Mediavilla

Ha estat des de sempre costum en la indústria cinematogràfica americana repetir, quan el pas del temps i les millores tecnològiques ho han justificat, antigues pel·lícules ja realitzades. Rescatar, per exemple, guions de cinema mut i traslladar-los al sonor *Ben-Hur*, (1925-1959) o del blanc i negre a l'imponent Technicolor *Mutiny on the bounty*, (1935-1962) ha estat pràctica raonablement freqüent en el transcurs de la història del cinema. Fins i tot s'han repetit films tres, quatre i cinc vegades amb l'únic objecte de rellevar antics actors per d'altres de moda: és el cas de la pel·lícula *The Front Page* (1931), que va ser repetida per primer cop deu anys després amb el títol *His Girl Frilady* i a la qual l'única diferència notable recau en el canvi d'una parella protagonista masculina (Pat O'Brien/Adolphe Menjou) per una de mixta (Cary Grant/Rosalind Russell). Molts anys després, el 1974, el magnífic Billy Wilder torna al guió original de la cinta i la hi ofereix "en bandeja de plata" a "la extraña pareja" (Matta/Lemmon), i finalment, a finals de l'última dècada una quarta i innecessària versió retorna a l'argument de la segona amb la burda intenció de substituir C. Grant per l'inexpressiu B. Reynolds i R. Russell per la sofisticada K. Turner.

Aquest reiteratiu encadenament de noves versions es repeteix en moltíssimes pel·lícules més o menys exitoses en el seu moment: no cal citar la quantitat de vegades que ha estat refeta la història de *Pygmalion*, *The phantom of the opera*, *Dracula* o *Wuthering Heights*.

Estem parlant, doncs, d'un fenomen ampli i arrelat que ha acompanyat el cinema des de poc després dels seus orígens i que actualment forma part indivisible de la cultura del cel·luloide, amb un nom propi que va més enllà del simple tecnicisme: es tracta dels "remakes".

Durant la darrera dècada hem assistit a una proliferació desmesurada d'aquest fenomen dins el cinema de Hollywood que fa sospitar que l'embrió de la creativitat flaqueja a la "Meca del cine". El perill principal, però, no rau en els "remakes" que estiguin fent les grans productores dels antics èxits nord-ame-

ricans, (*Cape Fear*, *Sabrina*, *Father of the bride*, etc.), ni que algunes d'aquestes versions s'hagin perllongat en dubtosos "remakes" de segones parts (*Father's little dividend*), ni tan sols que la gran demanda de guions efectistes passi per convertir en films algunes de les més famoses sèries televisives, (*El Fugitiu*, *Els Picapedra*, *Batman* o *La família Munster*); el veritable perill esdevé quan aquesta indústria cinematogràfica predominant, la que converteix en milions de dòlars tot allò que toca, comença a xuclar idees d'altres indústries menors;

parlo principalment de l'acaparament que d'ençà uns anys fa el mercat americà de la indústria cinematogràfica europea (especialment la francesa) i que fins i tot comença a esquitxar el cinema espanyol (cal recordar que Almodóvar ja va vendre els drets de *Mujeres al borde de un ataque de nervios* i *Atame*, i en Julio Medem els de *La ardilla roja*.

Aquesta "febre del remake" va començar amb la pel·lícula francesa *Trois hommes et un couffin*, una modesta comèdia que, convenientment americanitzada es va convertir en un èxit de taquilla amb la

seva corresponent segona part; arran d'aquí la venda de guions francesos s'ha convertit en una autèntica subhasta, (*The Vanishing*, *Le retour de Martin Guerre* o la trepidant *Nikita* -de la qual fins i tot els nipons han fet una versió amb estètica de "Manga"- són alguns dels títols que s'ha apropiat el mercat americà. En alguns casos, (com el del film *Les fugitifs*) a més de la compra dels drets s'inclou la no distribució de la cinta original als Estats Units. La qüestió és agafar una pel·lícula europea, espatllar-la fins el punt de tornar-la irreconeixible i intentar treure'n

tots els diners possibles. Tot això és comprensible, tenint en compte les exigències del públic americà, que resulta ser esquiu tant als subtítols i als doblatges, com a l'enfocament general del cinema del vell continent i s'estima més l'apropiació d'aquest cinema; però el que veritablement crida al cel és que el públic europeu comença també a preferir els "remakes" americans a les versions originals dels seus autors, (tot un fenomen depriment i incompreensible).

A partir d'aquí, l'especulació està servida. On pot acabar tot això?, ¿Quin és el futur del cinema europeu davant el

gran monstre americà? La cosa no és gens afalagadora, ni per nosaltres ni pel mateix cinema clàssic dels Estats Units (corren maquiavèlics rumors sobre un projecte de "Remake/Segona part" de *Casablanca* amb l'Isabella Rossellini convertida en Ingrid Bergman mitjançant la manipulació informàtica).

La veritat és que tot plegat fa gelar la sang a qualsevol aficionat, i un, des del seu prisma sempre escèptic i expectatiu, es veu obligat a preguntar-se amb el cor encollit: "Cap a on vas?", "Remake" USA. ❖

William Holden: Ara la record, vostè era una actriu del cine mut, vostè era una gran estrella.
Gloria Swanson: I sóc una gran estrella. Es el cine que s'ha tornat petit.
El crepuscle dels déus de Billy Wilder.